

Zemědělská škola

PŮDOHOSPODÁŘSKA

06

81. ROČNÍK
ÚNOR 2019

ČESKÉ ZEMEDĚLSTVÍ

nezamrzne

#1301600#

edi to rial

Michal Petřík
editor

Bez ohledu na to, zda je únor bílý a pole sílí, tak stále platí, že pole stále šílí. Šílí ze změn klimatu i z toho, jak na ně pomalu reagujeme.

Až 90 % zemědělské půdy špatně vsakuje vodu a obhospodařované plochy trpí erozí. Voda po polích stéká jako po asfaltu. Po asfaltu, který vede k betonovým halám a překladištím, které ve velkém ukusují českou zemědělskou krajinu. Každý den se zastaví zhruba 15 hektarů orné půdy. Lány polí, na kterých jsou závislí nejen lidé, se mění v poušť. Drasticky ubývá hmyzu, polních i lučních ptáků. Snižuje se biodiverzita a tím i pestrost druhů. Z polí zmizely plodiny jako jetel nebo luskoviny, které hluboce koření a tím kypří i zlepšují půdu. V mnoha obcích vyschly studny, které v minulosti měly vodu i v dobách největšího sucha. Nejen sucho, ale i kůrovec pak trápí naše lesy už několik let za sebou. Podle odborníků je situace nejhorší v historii českého lesnictví.

I když jsme zaspali, problémy jsou nyní už tak horké, že se nám nepodaří znovu usnout. Nezbyvá tedy, než se pustit do práce. Uvidíme, jaké výsledky budeme mít v únoru 2029.

(02)

únor 2019 +obsah

04

FAKTA

Odlehčená a nenáročná minutka na rozjezd. Zajímavé informace, které z vás udělají malou, ale opravdu malou chodící encyklopedii.

06

PŘÍBĚH

Inspirujte se příběhy úspěšných farmářů. V tomto vydání se vydáme na sladký výlet za medem.

10

ANGLIČTINA

Chcete se domluvit na farmách po celém světě? Tak nepřeskakujte tuto rubriku.

12

CESTOVÁNÍ

Jedeme na výlet! Je zima, takže kam jinam než za polární kruh.

18

AKTIVITY ŠKOL

Aktivity škol jsou kořením vzdělávání a listopadové číslo si proto ochutíme například akcí, kterou zažili na škole v Humpolci

➤6/81

vydává

Ústav zemědělské ekonomiky a informací,
Mánesova 1453/75

e-mail

petrik.michal@uzei.cz

telefon

+420 222 000 381

spolupracuje

s Agronístitútem Nitra,
štátný podnik,
Akademická 4,
949 01 Nitra,

e-mail

zuzana.horvathova@
agroinstitut.sk

telefon

+421 377 721 802

design

Ginger & Fred

(03)

16

KALENDÁŘ

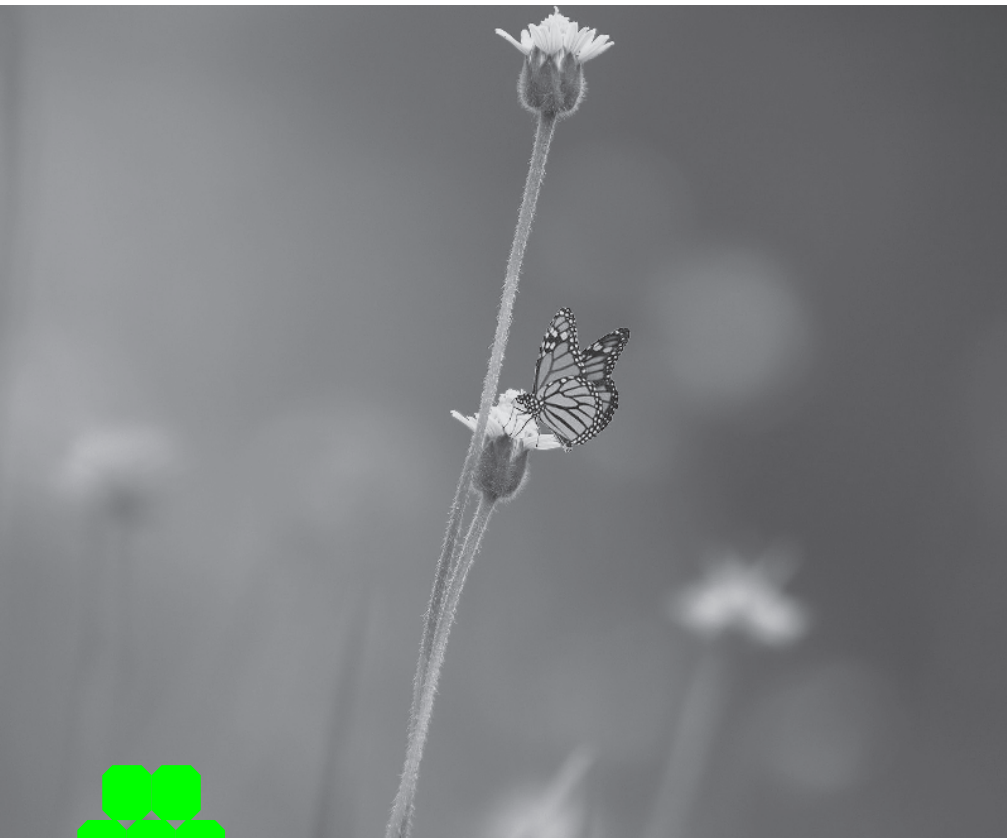
Nepropásněte ani jednu zásadní událost v zemědělských oborech. Díky našemu kalendáři budete mít program na (skoro) každý den této zimy.

22

ZEMĚDĚJSTVÍ

Nové informace pro odborníky na svých místech a především na místech vzdělávacích a vědeckých.

! FAKTA

OCHRANA DRUHŮ NENÍ OHRANÁ PÍSNIČKA

„Kdo ví, co bude stát za sto let, co o nás budou psát a vyprávět...” Takto se ptá společně 13 různých interpretů na speciální nahrávce „Za 100 let“, která připomíná 100. výročí vzniku naší republiky. Mnozí z vás tuto píseň jistě slyšeli a alespoň v duchu přemýšleli nad tím, co tedy za 100 let bude či nebude. Podle analýzy zveřejněné v prestižním vědeckém časopise Biological Conservation za 100 let nebude například hmyz. Každý rok totiž ve světě zmizí 2,5 procenta z celkového objemu hmyzu a bude-li ubývat dosavadním tempem, tak nás čekají katastrofální dopady na ekosystém planety. Momentálně ubývá přes 40 procent hmyzích druhů a třetina je ohrožena. Hmyz přitom mizí osmkrát rychleji než savci, ptáci a plazi. Markantní ubývání hmyzu v první řadě způsobuje intenzivní zemědělství, zejména užívání pesticidů, ale přispívá k němu také urbanizace a klimatické změny.

TEXT REDAKCE | FOTO ARCHIV

(04)

003

A NENÍ TO MÁLO?

Méně je někdy více a u produkce 800 milionů litrů mléka ročně na čínské farmě Mudanjiang Mega to platí dvojnásobně. Farma chová 100 000 kusů dobytka na celkové rozloze přes 9 miliónů hektarů. Takovéto obří farmy, v tomto případě již spíše továrny, jsou odpovědné za chemické výpary, znečišťování krajiny toxiny a nevhodné používání vody.

Jedná se tak o další prvenství, které ukazuje, že zájem o ekologii a udržitelný rozvoj je někde stále naopak na posledních příčkách.

VÍTE, ŽE...

první traktor Zetor Z 25 má v rodném listu datum 15. března 1946? O pět měsíců později vydala Obchodní živnostenská komora Republiky československé ochrannou známku pro značku Zetor. Název vznikl spojením Zet (hláskované písmeno „Z“ z názvu Zbrojovky, továrny, jejíž byl Zetor součástí) a koncovky -or ze slova traktor.

7

! FAKTA

COOLTURA

V Muzeu Policie ČR byla 5. 2. slavnostní vernisáží zahájena výstava Příroda na prodej? s podtitulem Nelegální obchod s ohroženými druhy živočichů a rostlin. Připravilo ji Ministerstvo vnitra ve spolupráci s Českou inspekcí životního prostředí. Instalace v Muzeu Policie ČR návštěvníkům představí problematiku obchodování s ohroženými druhy, vysvětlí, co je úmluva CITES, proč je důležitá a jaká zvířata bojují o přežití. Hlavním lákadlem výstavy bude příležitost vidět působivé exempláře zvířat z české i světové přírody a kuriózní předměty pocházející z exotických druhů zvířat. Unikátní předměty nejsou muzejní sbírkou, ale materiálem, který byl zajištěn v rámci kontrolní činnosti. Nepropáste jedinečnou příležitost vidět na vlastní oči neobvyklé exponáty a dozvědět se, jaké suvenýry z dovolené vám mohou způsobit problémy. Výstava potrvá do konce března.

100

ZA JÍMA WÉ WÉ WÉ

Experimenty prokázaly, že jsou stromy důmyslně a komplikovaně propojené, sdílejí živiny, informace, přeposílají si varovné signály a předávají zkušenosti. Nejde tedy jen o náhodný shluk solitérů, ale skutečnou rodinu. Mladší stromy vyrůstají pod dohledem těch starších, které na ně mají zásadní vliv. Jeden německý lesník si všimnul, že stromy v jeho revíru spolu vzájemně komunikují a s láskou pečují o výhonky svých potomků nebo o staré a nemocné sousední kmeny. Díky tomu napsal knižní bestseller Tajný život stromů. Zatímco milovníci přírody nešetří chválou a nadšením, většina ostatních lesních profesionálů to odmítá a klepe si na čelo. Ale zdá se, že výzkum, který probíhá na univerzitě Britské Kolumbie v Kanadě, potvrzuje slova lesníka a spisovatele Petera Wohllebena. [Dechberoucí dokumentární film](#) přibližuje detektivní práci zkušených vědců, kteří se snaží porozumět interakcím mezi stromy a odhadnout, jaké by toto odhalení mohlo mít důsledky.

(05)

JAK SE ŽIJE SE STOVKOU VČELSTEV

TEXT A FOTO MIROSLAV HODEČEK / PATRIOTMAGAZIN.CZ

„Ale neživím se jen medem,“ ujišťuje mě hned při příchodu majitel farmy Pavel Košec a jeho slova dokazuje prostředí, kterým procházíme, totiž jeho zahrada, kde se hemží plno zvířat od kačen, krůt, slepic, přes psy, kočky až ke kozám a prasatům.

„Snažím se být soběstačný a farmařit tak nějak komplexně,“ vysvětluje a dodává, že se stále ještě, asi z jedné třetiny, živí i svým původním řemeslem - obkladačstvím.

„Když je hezky, dělám včely a farmu. Když je škaredě, jdu do práce do firmy.“ Pokračujeme dále záhony s okrasnými květinami a polem čerstvé zeleniny až dozadu do sadu, kde jsou první včelí stanoviště.

„Dneska je špatné počasí - nízký tlak, zataženo, moc do nich raději nebudeme rýt. Ale aspoň něco vám ukážu.“ Pan Košec si dává včelařský oblek a bere do ruky doutnák. Včely si tak myslí, že hoří, zalezou dovnitř a nejsou tak aktivní. Je potom snazší se k nim přiblížit, otevřít úl a vytáhnout i jednotlivé plástve.

*PŘÍBĚH

Včelařství Košec se nachází v malé vesničce Neplachovice Zadky, na úpatí Nízkého Jeseníku, několik málo kilometrů od Opavy směrem na Bruntál. Profesionální farma se z koníčku stala v roce 2006.

V současné době má farma asi 100 kmenových včelstev na šesti stanovištích, která jsou umístěna na různých místech Opavska. „Včelstev jsme mívali i dvakrát více, před dvěma lety jsem měl ale zdravotní komplikace a nedalo se to udržet. Navíc to byl významný impuls do mého života. Tenkrát jsem si řekl, že už to chci dělat jinak.“

Šlápl totiž na hřebík a dostal otravu krve. Hrozila mu i amputace nohy. „Od té doby se snažím mít klid. Držet kvalitu medu a svou klientelu, ale neúčastnit se žádného blázince navíc,“ odkazuje na velké množství cen, které v první části své včelařské kariéry sice dostal, nyní už mu o to ale nejde. Člověk si ušetří spoustu shonu. Navíc prý zjistil, že se ani neshoduje s hodnotami, které většina lidí „zvenku“ vyznává.

Včelařů v posledních letech přibývá. Pan Košec ale potvrzuje, že se mu i navzdory velké konkurenci, co se týče ceny medu, daří. Cenově prý konkurovat nemůže. Med od většiny domácích malých i velkých prodejců, ale i z dovozu, je hodně levný.

Daní za to je nízká kvalita, která je dána chovem včel orientovaným na kvantitu. „Když včelaři používají sirupy k dokrmení včel nebo antibiotika pro ochranu před nákazami, jde to na kvalitu medu poznat. Některé medy jsou svým složením i nebezpečné. Já nechávám vše plynout přirozeně.“ Potvrzují to i rozborů vzorků, které si nechává každoročně dělat.

Práce je kolem včel dost. Nejvíce prý od května do července když se vytáčí med a dělají se takzvané oddělky. To je způsob množení včel tím, že se do nového úlu vloží několik plástů s již existujícího včelstva.

Už v srpnu je pak třeba připravit včely na zimu. Med jde nejvíce na odbyt na podzim, když

jdou na lidi nemoci a jsou nachlazení. Ani v zimě si pak včelař neodpočine. Včely je třeba přeléčit, musí se odebrat vzorky a připravit vše na novou sezónu. Pomáhají mu jeho dvě děti i manželka.

„Snažím se je vést k nějaké smysluplné práci, stejně tak jako to dělal můj děda. Byl taky včelař a po tom, co se naši rozvedli, si nás kluky vzal do parády. Vstávali jsme ve čtyři a pracovali celý den. Na zábavu mohl jen ten, kdo měl oddělané,“ vzpomíná s úsměvem pan Košec, jehož děda byl také velkým včelařem a po kterém tuto zálibu zdědil.

Při odchodu se ještě ptám na plány do budoucna. „Momentálně stavím medárnu tady ve stodole. Chtěl bych tam mít pořádné zázemí. No a pak bych rád zařídil malý penzion ve vrchním

patře. Vidím to na čtyři byty pro lidi, které by zajímalo, jak se žije na farmě.“

Včelí farma v Neplachovicích nabízí několik druhů medu podle toho jaký je rok. Nejvíce měli v jedné sezoně zatím 12 druhů. Kromě toho nabízejí ale také včelí vosk, svíce z vosku, propolis a mateří kašičku.

Farma se nachází na adrese Neplachovice - Zadky 4, 747 74 a pro kontakt můžete využít telefon 553 663 511, mobil 604 565 097 nebo email p.kosec@seznam.cz. Více informací o farmě i o medu obecně pak naleznete na webu www.vcelarstvi-kosec.cz.

FOOD

TEXT DOC. PHDR. JAROSLAV VORÁČEK, CSC.,
PROVOZNĚ EKONOMICKÁ FAKULTA ČZU V PRAZE

POTRAVA

AJ: Food is the motive power of the human engine. Our bodily machine goes because it is furnished with energy from the food eaten. The source of the energy for bodily movement, growth, and repair of tissue is in the food molecules which in turn derive their energy from the process by which they are manufactured.

Foods are classified according to their sources: (a) primary foods: these include all plant materials used as foods (potatoes, rice, berries, etc.), as well as all animal products (e.g. fish) where the animal gets its nourishment from some source other than primary foods; (b) secondary foods - these consist of all edible parts and products of animals (eggs, milk, meats) which have been nourished with the primary foods.

Food is that which when taken into the body builds up tissue or yields energy. Foods are classified according to the kind of nutrition which they supply as proteins, carbohydrates, fats, mineral salts, and vitamins. This classification holds whether we study the foods of a plant, of an animal, or of man. In general, the proteins and minerals are necessary for the growth and the repair of the body; the carbohydrates and fats furnish heat to keep the body warm and energy for muscular work; the vitamins are body regulators. The unused fat is stored up as fatty tissue.

All classes of nutrients are found in the various foods obtained from plants. Some, like honey, are nearly pure carbohydrate, while walnut contains, in addition to fat, a large quantity of plant proteins. Animal foods can furnish us only with proteins and fats. In primitive times, man used a coarse restricted diet and led an active out-of-door life. Today, man spends much of his time indoors and lives on a mixed and well cooked diet. The question of how much to eat is a modern problem, and on its solution depend our health, length of life, and energy for work.

One rule is to eat three times as much fat and six times as much carbohydrate as protein, but this fails to tell the whole story because the right kind of protein and the right kind of fat must be eaten if we are to profit most from combining them in that proportion.

Chemists tell us that proteins are made up of different kinds of amino acids. A study of our tissues reveals that human protein is made up of at least eighteen different kinds of amino acids. We need a wide variety of these proteins. This is the real reason why it is best to eat moderately one particular protein like in meat because the amount which the body does not need will not be assimilated and has to be removed which throws an unnecessary burden on our kidneys.

Carbohydrates and fats are the foods which supply heat energy and the energy used in contracting muscles, although protein may furnish some of this energy. Carbohydrates supply energy

at a low cost when compared with proteins, they throw only a small burden on the kidneys and do not produce extra heat as does protein food. In summer we can meet our energy need almost entirely with carbohydrates and fats but in winter more proteins should be added to furnish extra warmth. The sugary carbohydrates are so cheap and tasty that one is apt to overeat of sweets, ice cream and pastry. An excess of these foods in the diet causes a high sugar content of the blood and appears to be related to several intestinal and skin disorders. Most of us would have better health if we ate more of the coarser, starchy carbohydrates such as vegetables, fruits, whole-wheat bread and coarse cereals. Such foods contain more salts, vitamins and cellulose which helps to avoid obesity.

CZ: Potrava je hybnou silou lidské energie. Náš tělesný stroj jede, protože je vybavován energií ze snědené potravy. Zdroj energie pro tělesný pohyb, růst a opravu tkáně je v potravních molekulách, které dále odvozují svou energii od procesu, kterým se produkují. Potraviny se hodnotí podle svých zdrojů: a) primární potraviny: ty zahrnují veškerý rostlinný materiál užívaný jako potrava (brambory, rýže, bobule, atd.), stejně jako živočišné produkty (např. ryby), při čemž živočich získává svou výživu z jiného zdroje, než jsou primární potraviny; b) druhé potraviny: ty se skládají ze všech jedlých částí a produktů z živočichů (vejce, mléko, maso), kteří se živili primárními potravinami. Potravina je to, co po přijetí do těla buduje tkáň nebo vytváří energii. Potraviny se klasifikují podle druhu výživy, kterou poskytují, jako jsou bílkoviny, uhlovodany, tuky, minerální soli a vitamíny. Tato klasifikace platí, ať studujeme potravu rostliny, živočicha, nebo člověka. Obecně jsou bílkoviny a minerály potřebné pro růst a opravu těla; uhlovodany a tuky poskytují teplo, aby se tělo udržovalo teplým a energii pro svalovou práci; vitamíny jsou tělesné regulátory. Nevyužitý tuk se ukládá jako tuková tkáň. Všechny druhy živin se nacházejí v různých potravinách, získávaných z rostlin. Některé, jako je med, jsou téměř čistý uhlovodan, zatímco vlašský ořech

obsahuje navíc k tuku velké množství rostlinných bílkovin. Živočišné potraviny nám dodávají jen bílkoviny a tuky. V primitivních dobách člověk užíval hrubou omezenou stravu a vedl aktivní život v přírodě. Dnes člověk tráví mnoho svého času uvnitř pod střechou a živí se smíšenou dobře uvařenou potravou. Otázka, jak mnoho jíst je současný problém a na jeho řešení závisí naše zdraví, délka života a energie pro práci.

Jedno pravidlo je jíst třikrát tolik tuku a šestkrát tolik uhlovodanů jako bílkovin, ale to neříká celou skutečnost, protože musíme sníst správné množství bílkovin a správné množství tuku, abychom měli z jejich kombinace v takovém poměru prospěch.

Chemici nám říkají, že bílkoviny se skládají z různých druhů aminokyselin. Studium našich tkání ukazuje, že lidská bílkovina je tvořena nejméně osmnácti různými druhy aminokyselin. Potřebujeme širokou škálu takových bílkovin. Toto je pravý důvod, proč je nejlepší jíst jednu konkrétní bílkovinu, jako je v masu, protože to množství, které tělo nepotřebuje, nebude asimilováno a musí být odstraněno, což klade zbytečné zatížení na naše ledviny.

Uhlovodany a tuky jsou potraviny, které poskytují tepelnou energii a energii využívanou ke stahování svalů, i když i bílkovina může dodat trochu této energie. Uhlovodany dodávají energii s nízkými náklady ve srovnání s bílkovinami, kládou jen malé zatížení na ledviny a neprodukují další teplo, jako to činí potrava bílkovinová. V létě můžeme uspokojit své energetické potřeby skoro výhradně uhlovodany a tuky, ale v zimě by se mělo dodat více bílkovin k zajištění dalšího tepla. Cukerní uhlovodany jsou tak laciné a chutné, že člověk má sklon se přejídat sladkostmi, zmrzlinou a cukrovinkami. Nadbytek těchto potravin ve stravě způsobuje vysoký obsah cukru v krvi a zřejmě souvisí s různými střevními a kožními potížemi. Většina z nás by byla zdravější, kdybychom jedli více hrubších, škrobnatých uhlovodanů, jako je zelenina, ovoce, celozrnný chléb a hrubé obiloviny. Takové potraviny obsahují více minerálních solí, vitamínů a celulózy, což pomáhá vyhnout se obezitě.

FINSKO JE LESŮ PÁN

TEXT FOTO MICHAL PETŘÍK

cestování

Lákali nás na lyže do Krkonoš. Lákali nás do Alp. Na běžky na Modravu. My jsme ale řekli Ne. Už od srpna jsme totiž měli v kapse letenky do finského Rovaniemi. No dobře, neměli jsme je v kapse, ale v PDF souboru v mailu. Odlet jsme si zvolili na začátek března, to je to nejlepší období pro pozorování polární záře. Její výskyt je totiž hodně častý a zima již není tak krutá, jako v lednu a únoru. Na konci léta, při nákupu letenek, kdy se všechno zdálo zalité sluncem, nás ani ve snu nenapadlo, že bychom snad během následujících měsíců zapochybovali, zda do Laponska, subarktické oblasti ve Finsku, v zimě odjedeme. Nicméně stalo se tak. Najednou jsme uprostřed mrazů neměli chuť odjet do zimy ještě větší. Dnes již víme, že cesta do Laponska byla tím nejlepším rozhodnutím a noc ve srubu uprostřed skandinávských lesů byla opravdovým zimním dobrodružstvím.

Ted' už je ale čas připnout si na nohy sněžnice a jít se s námi do Laponska podívat. To láká především na panenskou přírodu, polární záři, tisíce jezer a miliony saun. A na Santa Clause. Ten v Laponsku žije již od roku 1927, kdy reportér finského rozhlasu v pořadu pro děti řekl, že Santa bydlí na hoře Korvatunturi. Ale v těch nekonečných lesích, pláních a kopcích žijí i lidé a nejvíce jich žije v Rovaniemi. Město Rovaniemi je vstupní branou do polárního kraje a nabízí všechno z Laponska pěkně koncentrovaně na jednom místě. Ve městě je i Santa Claus Village, vyhlášená Santova vesnička, kde se můžete chovat jako děti a nikdo vám nebude vyčítat, že se jako děti chováte. Jenže my jsme si za polární kruh nepřijeli rozbalovat dárky od Santy. Rovaniemi pro nás bylo jen základnou pro další objevování Laponska. A z této základny se dá vyrazet do národních parků v okolí. My jsme stihli tři - Risintunturi, Pallas-Yllästunturi a Pyhä-Luosto. Každý je v něčem jiný, ale jedno mají společné. Přetékají

dobrodružstvím. V jejich panenské přírodě totiž můžete uprostřed divočiny strávit tolik času, kolik budete chtít a rozhodně se nebudete nudit. Tisíce smrků se střídají s březovými háji a z království subarktického lesa můžete vystoupat na holé kopce tunturi a z nich si užívat výhledy na nekonečně pohádkovou pustinu. Jenže příroda Laponska není to jediné, co vám připomene pohádku. Noci totiž budete trávit daleko od civilizace v malebně zasněžených chaloupkách, ve kterých se dokonale odpojíte od okolního světa. Ve srubech se svítí svíčkami a usíná se při pohledu do hřejícího krbu. To je vše, co v tu chvíli potřebujete a bohatě vám to stačí. Putování mezi jednotlivými sruby jsme si nejdříve představovali jako nekonečnou nudu v jednotvárné krajině. Jenže to nás někdo naočkoval, že Laponsko jsou jen lesy. Bylo to přesně naopak. Lesy se střídají s pláněmi a jezery a vytvářejí úžasnou krajinu.

Pokud studujete lesnický obor, tak jste ve Finsku na správné adrese. Lesy pokrývají 75% rozlohy Finska, oproti tomu orná půda jen 8%. Se svými 23 miliony hektarů lesního porostu je tak Finsko jednou z nejlesnatějších zemí Evropy a bylo vždy známo jako země papíru a celulózy. Většina finských lesů je v rukou soukromých vlastníků. Státní lesy jsou však právě zde na severu, kde nebyl velký zájem ze strany soukromníků. Průměrná velikost soukromého majetku ve finských lesích je 25 hektarů a celkový počet vlastníků se pohybuje kolem 400 000. Vzhledem k počtu obyvatel Finska lze tedy říci, že každá čtvrtá rodina je majitelem lesa. Hlavní devizou finského lesnictví se stal environmentální management, který dovolil tamním společnostem vyrůst do největších v Evropě. Lesní hospodářství proto vždy zdůrazňuje ekologický základ hospodaření v lese. Obnova lesa je ze dvou třetin přirozená.

Lesní hospodářství ve Finsku má výrazně

odlišné postavení například od českého, a to nejen v ekonomickém pojetí, ale i v tom sociálním. Finové milují svoje lesy, považují je za svůj spirituální domov a tráví v nich většinu svého volného času. Přesto nebo právě proto považují lesnický sektor, včetně zpracování dřeva a navazujících odvětví, za jednu z opor národní ekonomiky a nikdy by neakceptovali rezignaci na jeho ziskovost a lesní hospodářství tak stále tvoří významnou část exportu země. Lesnictví tak přináší nejen významné exportní příjmové zdroje, ale zaměstnává i značnou část

obyvatel severních regionů. Finští hospodáři proto kladou důraz na trvalou udržitelnost nejen ve smyslu ekologickém, ale i ekonomickém.

Protože jsme s sebou měli kvalitní rukavice, můžeme Laponsko doporučit stále všemi deseti prsty. A pokud by vás zajímaly podrobnosti a doporučení konkrétních míst a srubů, tak nám klidně napište do zprávy na Instagramu, rádi vám dáme další tipy.

Zahradnický ples

TEXT REDAKCE

20. - 24. 3.

JARNÍ ZEMĚDĚLEC 2019

Jubilejní padesátý ročník této největší zahrádkářské, zahradnické a zemědělské události, představuje pádný důkaz o všeobecné oblibě této akce mezi všemi odborníky i širokou veřejností. Jako každoročně představí vystavovatelé široký sortiment jarních květin, osiv, stromků, keřů, postřiků a zahradnických pomůcek, doplněných o zemědělskou a zahradní techniku.

Výstava Zemědělec uspokojí svým zaměřením zástupce z řad odborné i laické veřejnosti. Téměř 200 tuzemských či zahraničních vystavovatelů nabídnou to nejlepší ze svého sortimentu. Za povšimnutí určitě stojí možnost zakoupení nové sadby brambor od předních tuzemských producentů této plodiny nebo si zakoupit vejce od jednoho z největších producentů v ČR. V rámci pětidenní výstavy se mohou návštěvníci těšit po celou dobu na odborné přednášky a bohatý doprovodný program.

Výstaviště Lysá nad Labem,

12. 3.

POLNÍ DEN

Akce se koná v rámci projektu Demonstráční farmy, který je podpořen Ministerstvem zemědělství. www.ekofarmajavornik.cz

Štítné nad Vlárí 414

18. - 22. 3.

JARNÍ VÝSTAVA LIVA

Tradiční jarní výstava, která se koná v sídle společnosti LIVA Předslavice, spol. s r. o.

Pedslavice 19, Volyně

15. a 16. 3.

ZAHRADNICKÝ PLES NA ŽOFÍNĚ

Záplava květin, zajímaví hosté, vynikající vystupující umělci a hlavně příjemná atmosféra jsou atributy tradičního Zahradnického plesu. Ples pořádá Svaz květinářů a floristů České republiky. Vstupenky jsou v prodeji v pokladně paláce Žofín a v síti Ticketmaster. www.svazkvetinaruaflo-ristu.cz

Palác Žofín, Praha

NÁHRAŽKY V POTRAVINÁCH DŘÍVE, DNES A ZÍTRA. A CO ZDRAVÍ?

Přednášející:

Ing. Jiří Hotzký

odborník na složení potravin
a jejich účinky na lidské zdraví.
Specialista na vývoj potravin
a auditor bezpečnosti potravin.

Místo konání:

Dům zemědělské osvěty
Knihovna Antonína Švehly
Slezská 7, Praha 2
Vstup zdarma

5. března 2019 v 17 hodin

JIŘINKY 2018 – HEJNICE

TEXT STŘEDNÍ ŠKOLA HOSPODÁŘSKÁ A LESNICKÁ, FRÝDLANT, PRACOVÍŠTĚ HEJNICE FOTO ARCHIV

V rámci 9. ročníku Mezinárodní výstavy jirín se 14. září opět uskutečnila v Hejnicích soutěž v aranžování pro žáky středních škol a odborných učilišť. Letošní motto soutěže bylo „Jiřinky a dřevo“. Účastníci zpracovávali celkem 4 úkoly. Prvním byla vázaná kytice, která musela obsahovat květy rodu Dahlia. Druhým úkolem byla přízdoba dřevěného kola, třetím pak tajná práce. Na posledním tématu „Zátiší se dřevem a jiřinkami“ pracovalo celé tříčlenné družstvo. Volná práce měla vhodně spojit předchozí aranžmá.

Pořádající školou celé akce byla Střední škola hospodářská a lesnická Frýdlant, pracoviště Hejnice. Na aranžování jirín do váz a úpravě celé výstavy se již tradičně podíleli žáci oboru Zahradník této školy. Soutěž i výstava byla umístěna v prostorách Kláštera Hejnice, se kterým škola úzce spolupracuje.

Spojení květin a krásného prostředí podtrhuje krásu a důstojnost celé akce.

Letošní soutěže se zúčastnili žáci 7 škol - SŠHL Frýdlant, pracoviště Hejnice, ČZA Mělník, SOŠ Liberec, SZŠ a SOU Praha 9 - Hloubětín, SOŠ stavební a zahradnická Praha 9 - Jarov, SOŠ Lovosice, SOŠS Varnsdorf. Hodnotila tříčlenná porota ve složení: Eva Masáková, Lukáš Tvrdý a Lenka Sidunová.

20. ROČNÍK CELOSTÁTNÍ SOUTĚŽE STUDENTŮ OBORU AGROPODNIKÁNÍ

TEXT A FOTO MONIKA BROŽOVÁ, VOŠ A SZEŠ BENEŠOV

20. ročník

V

e dnech 19. a 20. dubna se na Vyšší odborné škole a Střední zemědělské škole v Benešově konala celostátní soutěž v teoretických vědomostech a praktických dovednostech studentů čtvrtých ročníků zemědělských škol studijního oboru Agropodnikání. Dle pravidel této soutěže se jejím organizátorem stává škola, jejíž student v předešlém ročníku zvítězil. V roce 2017 se celkovým vítězem soutěže, která se konala v Klatovech, stal student benešovské zemědělkyně Václav Suchý. Bylo to již 5. vítězství této školy od roku 2001. Škola se tak stala nejúspěšnější zemědělskou školou v této soutěži. Žáci soutěží v devíti disciplínách. Celostátní kolo tedy vždy prověří, jak školy připravují své studenty na jejich budoucí povolání. Za každou školu se účastní pouze jeden zástupce.

(20)

AKTIVITY ŠKOL

(21)

JÍZDA ZRUČNOSTI 2018

TEXT A FOTO JOSEF HORNÍ, ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ AKADEMIE V HUMPOLCI, STŘEDNÍ ŠKOLA, PRACOVISTĚ SVĚTLÁ NAD SÁZAVOU

Oblastní kolo Jízdy zručnosti pro Kraj Vysočina se v roce 2018 konalo 16. května ve Světlé nad Sázavou, která je odloučeným pracovištěm ČZA, střední školy v Humpolci. Tradiční soutěž se ve Světlé konala bez přerušení již po osmnácté v řadě. Současně s Jízdou zručnosti se tradičně konaly i další, doprovodné soutěže určené pro veřejnost – couvání traktoru s vlekem vícenásobným zalomením, manipulace s hydraulikou traktoru na

přesnost a ovládání hydraulického nakladače.

Kromě podívané na soutěžní dráze byla jako vždy pro návštěvníky připravena rozsáhlá výstava historické zemědělské techniky, která je v areálu dílen vystavena ve stálé muzejní expozici. Další části areálu dílen pak obsadila moderní zemědělská technika většiny významných firem působících na trhu. K vidění bylo téměř vše: od traktorů a samojízdných řezaček, přes stroje pro práci s

pícninami, půdopracující stroje a nakladače, až po malou mechanizaci.

Koordinátorem hlavní soutěže je od roku 2017 Zemědělský svaz ČR v rámci projektu Zemědělství žije! Podmínkou postupu do celostátního kola bylo mimo jiné umístění na prvním až třetím místě a místní příslušnost vysílající školy k danému kraji. Z tohoto důvodu výrazně poklesl počet soutěžících, než bylo ve Světlé nad Sázavou zvykem. Do roku 2016 ve Světlé běžně závodilo 34 až 40 soutěžících z 12 nebo 13 škol. V roce 2018 se díky pravidlu o nutnosti krajské příslušnosti soutěžících na soutěž přihlásilo pouze 5 škol s celkem osmnácti soutěžícími. Ti měli za úkol projet náročnou trať, na které pro ně bylo přichystáno dvanáct různě obtížných úkolů. Za každou chybu, kterou udělali, následovala penalizace a trestné body. Mezi soutěžními prvky se tradičně objevuje např. zacouvání do garáže, jízda po lávce, přistavení vleku k rampě, slalom, průjezd osmičkou nebo úzký profil. Na trati se měří čas, ke kterému se připočítávají trestné body respektive

minuty za chybně provedené prvky jízdy. Důležitější než dosažený čas je však právě přesnost jízdy, která má díky zmíněným trestným bodům v konečném zúčtování často rozhodující slovo.

Do celostátního kola postoupili Martin Klement z ČZA v Humpolci, pracoviště Světlá nad Sázavou, Roman Bartošek z SPŠ a SOU Pelhřimov, pracoviště Kamenice nad Lipou a Ondřej Šimek z Hotelové školy Světlá a SOŠ řemesel Velké Meziříčí. Vynikající výsledky světelských traktoristů v těchto soutěžích tak byly znovu obohaceny o cenné první místo. Na každého účastníka čekaly propagační předměty četných firem vystavujících v areálu školy zemědělskou techniku.

Vyhlášení vítězů byli přítomni význační hosté, mj. senátor Jaromír Strnad a radní Kraje Vysočina pro oblast školství Jana Fialová.

V roce 2019 proběhne oblastní soutěž v jízdě zručnosti pro Kraj Vysočina opět ve Světlé nad Sázavou. Datum konání je stanoveno na středu 15. května 2019. V letošním roce bude soutěž rozšířena o jízdu zručnosti dívek. Dívčata budou projíždět stejnou trať jako chlapci, s výjimkou couvání vleku do garáže. Zveme všechny žáky zemědělských i jiných škol, které vyučují jízdu s traktorem. Dívčata a chlapci, přijďte si zasoutěžit!

CESTOVÁNÍ PO EVROPĚ

TEXT | FOTO ING. ALENA KRAJÍČKOVÁ

Slyšeli už jste o DiscoverEU, ne? Je to iniciativa Evropské unie, která nabízí mladým lidem neformální možnosti cestování, které jsou lehce dostupné a jednoduché. Cestovat mohou samostatně nebo v malé skupině, mohou pocházet i ze znevýhodněného prostředí.

V uplynulém roce se uskutečnila dvě kola soutěže DiscoverEU, do kterých se přihlásilo celkově téměř 180 000 mladých lidí ve věku 18 let z celé Evropy. Na základě jednoduchých soutěžních kritérií a kvót pro každý členský stát Evropské unie jich bylo vybráno 30 000.

Všichni obdrží jízdenku, s níž mohou cestovat v období od 15. dubna do 31. října 2019 až 30 dní (individuálně, nebo ve skupině do pěti osob) po

Evropě. Jízdenka se ve většině případů vztahuje na železnici, výjimečně lze využít i jiné druhy dopravy. S jízdenkou dostanou mladí lidé i cestovní pokyny a budou se moci navzájem kontaktovat na sociálních médiích. Rovněž získají informace o zvláštních nabídkách, například o cenově zvýhodněných vstupenkách do muzeí nebo kulturních památek či o vzdělávacích a jiných akcích pořádaných místními obyvateli ve městech, která navštíví.

Snahou je, dát mladým možnost podnikat výlety, prozkoumat různé evropské kultury a tradice, navázat kontakt s dalšími cestovateli a místními lidmi, sdílet své zážitky, potkávat nové přátele. Na rok 2019 schválil Evropský parlament na DiscoverEU částku ve výši 16 milionů eur. Zahájení dalšího kola přihlášek plánuje Komise na léto 2019. Konkrétní data a další informace budou včas oznámeny na Evropském portálu pro mládež.

V rámci příštího dlouhodobého rozpočtu EU na období 2021-2027 navrhla Komise vyčlenit na DiscoverEU coby součást budoucího programu Erasmus+ částku 700 milionů eur. Pokud návrh schválí Evropský parlament a Rada, mohlo by se v uvedených sedmi letech vydat na cesty dalších 1,5 milionu osmnáctiletých.

VĚDA, VÝZKUM A PRAXE NA VYSOKÉ ŠKOLE

TEXT | MVDR. ING. JOSEF HATÁK, JČU ČESKÉ BUDĚJOVICE

Nejprve chci deklarovat myšlenku, že úroveň specificky orientovaných přednášek, praktických cvičení a seminářů na Akademické půdě pro posluchače zemědělské fakulty, tvoří explicitně dialektickou jednotu výukové integrity. Pregnantní teoretická příprava vysokoškolských pedagogů, vedle jejich prioritní vědecko-výzkumné činnosti s interpretací tematických celků jednotlivých kapitol studijního plánu, prezentovaná formou racionální interaktivní výuky, vytváří pro posluchače adekvátní kognitivní potenciál teoretických vědomostí, praktických poznatků a zkušeností. Při pedagogické edukaci z aspektu biologizace našeho konvenčního, tak i moderního zemědělství, musí být tyto dva kategorické pojmy výuky harmonicky svým rozsahem i obsahem vyvážené, a prolínat se, aby splnily své intenzívní poslání, edukativní informaci a také formativní funkci, vedoucí k těsnějšímu sepětí teorie s praxí.

Jihočeská univerzita byla zřízena zákonem ČNR v roce 1991. Vznikla sloučením Pedagogické fakulty a Agonomické fakulty, k těmto zakládajícím fakultám přibýly po schválení Akademickým senátem JU fakulty nové. V univerzitní pečeti je český lev, který drží v předních tlapách štít s růží jihočeského rodu pánů z Rožmberka. JU je symbolem začlenění oblasti do moderního světa vzdělávání, vědeckého výzkumu a technologického rozvoje. Velkorysé založení Českých Budějovic, jejichž dějiny počínají od roku 1265 uprostřed kotliny na soutoku Vltavy s Malší, bylo dílem Přemysla Otakara II, panovníka, který usiloval o vytvoření vnitřně integrovaného státu a současně křížovatky obchodních cest spojujících Čechy s okolním světem. Dominantou českobudějovického panorámatu je Černá věž s barokním chrámem sv. Mikuláše a Samsonovou kašnou. Zemědělská fakulta věnuje velkou pozornost inovaci výukových programů postgraduálnímu vzdělávání

a poradenské praxi. Zvyšování kvalifikace pedagogů se odvíjí od jejich zapojení do výzkumných programů v aplikovaném i základním výzkumu ve spolupráci s Akademii věd se všemi jejich vědeckými ústavy.

Katedra anatomie a fyziologie hospodářských zvířat přináší posluchačům poznatky potřebné k pochopení zákonitostí zemědělské velkovýroby, k osvojení zásad péče o zdraví zvířat s příslušnou legislativou. Zaměření katedry je na diagnostiku a prevenci metabolických a reprodukčních onemocnění v chovech přežvýkavců. Dříve to byla katedra veterinárních disciplín. V minulosti jsme diagnostikovali metabolické degenerativní onemocnění svalové soustavy a srdce s názvem nutriční svalová dystrofie a onemocnění štítné žlázy, známé jako endemická struma, vzniklá deficitem jodu v chovatelských lokalitách jižních a jihozápadních Čech u přežvýkavců. V současnosti se zaměřujeme na patofyziologii reprodukčních

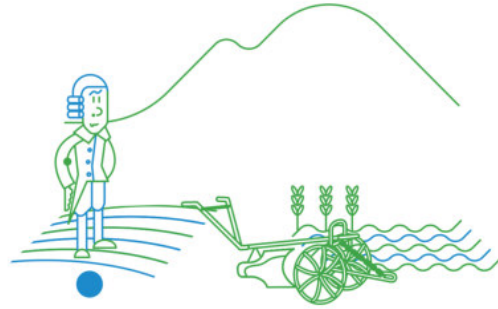
poruch dojnic. Katedra ekologie zajišťuje výuku předmětů jako je botanika, zoologie, ekologie, biologie a fyziologie rostlin. Katedra chemie zajišťuje výuku chemických předmětů a biochemii a seznamuje je se základy analytických metod. Katedra jazyků pak zajišťuje výuku cizích předmětů. Katedra obecné zootechniky, genetiky a výživy v pedagogickém programu poskytuje základní i aplikované poznatky pro technologické disciplíny. Katedra rostlinné výroby je posláním pro výuku fyto technických předmětů a poskytuje znalosti a praktické dovednosti v oblasti pěstování a ochrany rostlin, včetně systémů hospodaření v krajině. Katedra speciální zootechniky cíleně navazuje na průpravné disciplíny a posluchači zde získávají znalosti o zásadách chovu a rozmnožování zvířat. Katedra řízení zabezpečuje přípravu studentů pro podnikatelskou oblast v moderním tržním hospodářství. Katedra ekonomiky poskytuje poznatky z oblasti ekonomiky, finančního řízení a využívání výpočetní techniky. Posláním katedry zemědělské techniky je výuka předmětů pro oblast rostlinné a živočišné výroby. V současnosti v rámci racionalizace, optimalizace řízení a interní organizace došlo ke sloučení kateder v katedru zootechnických věd.

Nabídka fakulty zahrnuje vzdělání ve tříletém bakalářském studiu, v pětiletém inženýrském studiu a v postgraduálním doktorandském studiu. Cvičení, demonstrace a další praktická výuka probíhá na pokusných pozemcích a v provozních pavilonech školního účelového zařízení.

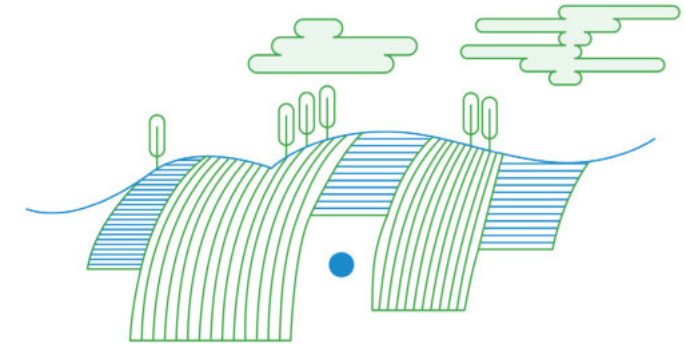
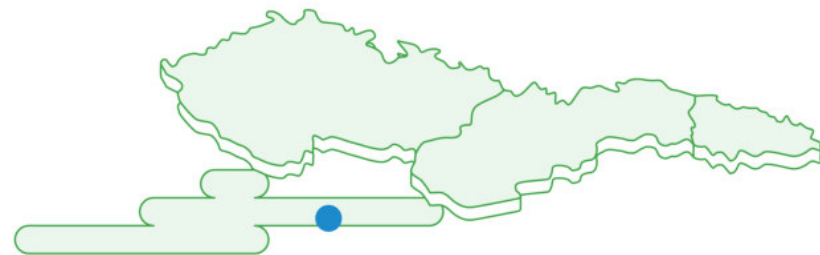
Závěr: Vztah pedagogické teorie, vědy a praxe se jeví jako proces interakce v organizaci výchovně-vzdělávacího procesu, v němž jsou organicky oba komponenty vzájemně spjaty a podmíněny. Interpretace odborných přednášek jsou složitou edukační formou vysokoškolské pedagogiky v prezentaci faktografických, metodologických, rétorických i technicko-dokumentačních atributů s přínosem k soustavnému rozvoji gnozeologických schopností posluchačů, vycházejíce ze současného stavu vědeckého poznání. Půdorys praktického cvičení reflektuje scénář, který prioritně akcentuje aktuální, praxi deklarované otázky a nosná témata.

redakční rada

Mgr. Otakar Březina, Česká zemědělská akademie v Humpolci | **Ing. Ludmila Gočálová**, Ministerstvo zemědělství ČR | **Ing. Petr Hienl**, Místní akční skupina Krajina srdce | **PhDr. Aleš Hradečný**, Praha | **Ing. Zorka Husová**, Národní ústav pro vzdělávání Praha | **Ing. Alena Krajičková**, Praha | **Ing. Emil Kříž, Ph.D.**, Institut vzdělávání a poradenství ČZU Praha | **doc. PhDr. Dana Linhartová, CSc.**, Institut celoživotního vzdělávání MENDELU Brno | **Ing. Václav Stránský**, Ministerstvo zemědělství ČR | Evidenční číslo MK ČR E 2826 ISSN 1803-8271 (Online)

100PY ČESKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ 1918 - 2018

Postihl nás škůdce

Kolektivizace

1948-1960

- **Přídělový systém**, zavedený během druhé světové války, fungoval v Československu až do roku 1953.
- Komunisté zavedli řízené hospodářství, v němž se všechna produkce a spotřeba plánovaly na pětiletá období. Tomuto ekonomickému uspořádání se říkalo **pětiletky**.
- První pětiletka se soustředila na těžký průmysl a zemědělství nebylo v centru pozornosti.
- Mezi lety **1948–1960** probíhala **kolektivizace**, tedy převedení soukromého zemědělského hospodářství na kolektivní. Cílem bylo vytvořit zemědělská družstva, která budou sdílet hospodářskou techniku (traktory). Kolektivizace probíhala z počátku dobrovolně, nicméně později se stala nástrojem komunistické strany při potlačování práv soukromých zemědělců, z nichž řada byla donucena převést své polnosti do kolektivního vlastnictví.
- Kolektivizací se vytvořily **Státní statky** a **Jednotná zemědělská družstva (JZD)**.
- Za slavnostní atmosféry docházelo k **rozorávání mezí**, hranic mezi jednotlivými poli. Cílem akce bylo jednak sloučit menší plochy zkonfiskovaných polí do větších, jednak ideově zdůraznit myšlenku znárodnění polí a ukončení soukromého vlastnictví.
- Kolektivizace probíhala i za použití násilí. Doprovázela ji **Akce Kulak**
 - o Slovo kulak pochází z ruského кулак = pěst. Původně se jednalo o řídce používaný výraz pro vesnické lichváře, postupně začal označovat bohaté sedláky. V Čechách za ně byli považováni všichni, kdo vlastnili více než 15 ha půdy.
 - o Kulaci byli prohlášeni za nepřátele režimu, zbaveni majetku a posláni do vězení. Docházelo k vysídlování celých rodin.
 - o Nástroj pro perzekuci představoval systém **povinných dodávek**, tedy povinnost všech hospodářů odevzdávat zemědělské komodity.

ROZHÝBEJTE ČESKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ S VIRTUÁLNÍ APLIKACÍ

STÁHNĚTE SI
APLIKACI NA
WWW.KNIHOVNASVEHLY.CZ
A ROZHÝBEJTE
ČESKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

WWW.KNIHOVNASVEHLY.CZ

ÚZEI

ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY
A INFORMACÍ

KAŠ

ZEMĚDĚLSKÁ KNIHOVNA
ANTONÍNA ŠVEHLY

zemědělská škola

**MÁ
INSTAGRAM**

[INSTAGRAM.COM/ZEMEELSKASKOLA](https://www.instagram.com/zemeelskaskola)

**OZNAČUJ SVÉ FOTKY
#agricult**

**KAŽDÝ MĚSÍC
ODMĚNÍME
TY NEJLEPŠÍ**